

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 mars 2011

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire
en ce qui concerne les mesures de contrainte
en cas de non-respect des règles
relatives à l'hébergement
et au droit aux relations personnelles**

(déposée par
Mme Sabien Lahaye-Battheu)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 maart 2011

WETSVOORSTEL

**tot wijziging
van het Gerechtelijk Wetboek wat de
dwangmaatregelen
bij niet-naleving van verblijfs- en
omgangsregelingen betreft**

(ingediend door
mevrouw Sabien Lahaye-Battheu)

RÉSUMÉ

Le juge peut imposer des mesures de contrainte lorsqu'un des parents refuse d'exécuter les décisions judiciaires relatives à l'hébergement des enfants et au droit aux relations personnelles. Selon les auteurs, on ne sait pas clairement si une astreinte peut être infligée sans l'adjonction d'un superprivilège. Ils proposent d'en laisser l'appréciation au juge dans chaque cas individuel, étant entendu qu'il revient aux parties d'exiger le superprivilège et que le juge ne peut y recourir d'office.

SAMENVATTING

Als één van de ouders weigert de rechterlijke beslissingen met betrekking tot de huisvesting van de kinderen of het recht op persoonlijk contact uit te voeren, kan de rechter dwangmaatregelen opleggen. Volgens de indieners is daarbij niet duidelijk of een dwangsom kan worden opgelegd zonder toevoeging van een supervoorrecht. Zij stellen voor de rechter hierover te laten oordelen in elk individueel geval, met dien verstande dat het aan de partijen toekomt om het supervoorrecht te vorderen en dat de rechter er niet ambtshalve toe kan overgaan.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie	
PS	:	Parti Socialiste	
MR	:	Mouvement Réformateur	
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams	
sp.a	:	socialistische partij anders	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales — Groen	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
VB	:	Vlaams Belang	
cdH	:	centre démocrate Humaniste	
LDD	:	Lijst Dedecker	
INDEP-ONAFH	:	Indépendant - Onafhankelijk	

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants		Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	
Commandes:		Bestellingen:	
Place de la Nation 2		Natieplein 2	
1008 Bruxelles		1008 Brussel	
Tél.: 02/ 549 81 60		Tel.: 02/ 549 81 60	
Fax: 02/549 82 74		Fax: 02/549 82 74	
www.lachambre.be		www.dekamer.be	
e-mail: publications@lachambre.be		e-mail: publicaties@dekamer.be	

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En vertu de l'article 387*ter* du Code civil, lorsqu'un des parents refuse d'exécuter les décisions judiciaires relatives à l'hébergement des enfants et au droit aux relations personnelles, la cause peut être ramenée devant le juge compétent.

Une des options laissées au juge est d'autoriser — sans préjudice des poursuites pénales — la partie victime de la violation d'une décision à recourir à des mesures de contraintes dont il déterminera la nature et leurs modalités d'exercices au regard de l'intérêt de l'enfant et désignera s'il l'estime nécessaire, les personnes habilitées à accompagner l'huissier de justice pour l'exécution de sa décision.

Le juge peut prononcer une astreinte tendant à assurer le respect de la décision à intervenir, et, dans cette hypothèse, dire que pour l'exécution de cette astreinte, l'article 1412 du Code judiciaire est applicable.

Dans le cas d'un parent insolvable, l'astreinte visée ne peut être d'un tel montant qu'elle ne peut plus être exécutée et qu'elle ne constitue dès lors plus un moyen de contrainte. C'est précisément à cette fin que l'article 387*ter*, § 1er, alinéa 6, du Code civil précise que, dans ce cas, l'article 1412 du Code judiciaire peut être appliqué. Les exclusions et les limitations prévues en matière de saisie (articles 1409, 1409*bis*, 1410, § 1er, § 2, 1° à 7, § 3 et § 4) ne s'appliquent dès lors pas à la condamnation sous peine d'astreinte en cas de non-respect des règles relatives à l'hébergement et au droit aux relations personnelles.

La formulation de l'article 1412, alinéa 1er, 3°, du Code judiciaire pose toutefois problème. Cette disposition renvoie tout d'abord à l'article 387*ter*, alinéa 2, du Code civil, alors qu'il s'agit en réalité de l'article 387*ter*, § 1er, alinéa 6.

Ensuite, les termes de l'article 1412 du Code judiciaire laissent à penser que le juge doit toujours infliger l'astreinte en combinaison avec le superprivilège de l'article 1412 du Code judiciaire. Or, on peut déduire de l'article 387*ter*, § 1er, alinéa 6, du Code civil que le juge dispose d'une certaine liberté d'appréciation, tant en ce qui concerne l'imposition d'une astreinte qu'en ce qui concerne l'ajout du superprivilège.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Volgens artikel 387*ter* van het Burgerlijk Wetboek kan, als één van de ouders weigert de rechterlijke beslissingen met betrekking tot de huisvesting van de kinderen of het recht op persoonlijk contact uit te voeren, de zaak opnieuw voor de bevoegde rechter worden gebracht.

Eén van de opties die de rechter heeft, is dat hij — onverminderd strafvervolgning — de partij die het slachtoffer is van de miskennis van deze rechterlijke beslissing kan toestaan een beroep te doen op dwangmaatregelen. De rechter bepaalt de aard van deze maatregelen en de nadere regels betreffende de uitoefening ervan, rekening houdend met het belang van het kind en wijst, indien hij zulks nodig acht, de personen aan die gemachtigd zijn de gerechtsdeurwaarder te vergezellen voor de tenuitvoerlegging van zijn beslissing.

De rechter kan een dwangsom uitspreken om te waarborgen dat de te nemen beslissing zal worden nageleefd en, in die hypothese, stellen dat voor de tenuitvoerlegging van die dwangsom, artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing is.

In het geval van een insolvabele ouder mag de dwangsom waarvan sprake niet zodanig hoog zijn dat deze niet kan worden uitgevoerd en dus eigenlijk ook geen dwangmiddel meer is. Net om dit op te vangen, werd in artikel 387*ter*, § 1, zesde lid B.W. vermeld dat artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek in deze gevallen kan toegepast worden. Op deze manier zijn de uitsluitingen en beperkingen aan het beslag (artikelen 1409, 1409*bis*, 1410, § 1, § 2, 1° tot 7°, § 3 en § 4) niet van toepassing op de veroordeling onder verbeurte van een dwangsom bij het niet-naleven van verblijfs- of omgangsregelingen.

Er doet zich echter een probleem voor met de formulering van artikel 1412, eerste lid, 3° Ger. W. Ten eerste wordt daarin verwezen naar artikel 387*ter*, tweede lid B.W. hoewel het in realiteit artikel 387*ter*, § 1, zesde lid moet zijn.

Ten tweede lijken de bewoordingen van artikel 1412 Ger. W. aan te geven dat de rechter de dwangsom steeds dient op te leggen in combinatie met het supervoorrecht van art. 1412 Ger. W. Nochtans kan uit art. 387*ter*, § 1, zesde lid B.W. afgeleid worden dat de rechter een zekere beoordelingsvrijheid heeft, zowel betreffende het opleggen van de dwangsom als betreffende het toevoegen van het supervoorrecht.

Une lecture conjointe correcte des deux articles permet de conclure que ce superprivilège *peut* mais ne *doit* pas être imposé par le juge. En outre, il appartient aux parties de demander l'application de cette mesure, qui ne peut être décidée d'office.

Nous proposons d'adapter la formulation de l'article 1412 du Code judiciaire de telle sorte que le renvoi aux dispositions de l'article 387*ter* du Code civil soit correct et qu'il soit clair, grâce à l'insertion du mot "faculté", que le juge dispose d'une marge d'appréciation en ce qui concerne l'imposition d'une astreinte et l'ajout du superprivilège.

Wanneer men beide artikelen op een juiste manier samen leest, moet worden besloten dat het opleggen van dit supervoorrecht *kan* worden opgelegd door de rechter; hij is daartoe echter niet verplicht. Daarenboven komt het toe aan de partijen om deze maatregel te vorderen en kan er niet ambtshalve toe worden overgegaan.

Het wetsvoorstel past de bewoordingen van artikel 1412 Ger. W. aan, zodat er een correcte verwijzing is naar de bepalingen van artikel 387*ter* B.W. en er, door het gebruik van de term "mogelijkheid", duidelijk wordt dat de rechter een beoordelingsvrijheid heeft aangaande het opleggen van een dwangsom en het toevoegen van het supervoorrecht.

Sabien LAHAYE-BATTHEU (Open Vld)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 1412, alinéa 1er, 3°, du Code judiciaire, inséré par la loi du 18 juillet 2006, est remplacé par ce qui suit:

“3° lorsque le juge a fait usage de la faculté visée à l'article 387ter, § 1er, alinéa 6, du Code civil.”

24 février 2011

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 1412, eerste lid, 3° van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 juli 2006, wordt vervangen als volgt:

“3° wanneer de rechter van de mogelijkheid van artikel 387ter, § 1, zesde lid van het Burgerlijk Wetboek gebruik heeft gemaakt.”.

24 februari 2011

Sabien LAHAYE-BATTHEU (Open Vld)